

Motion till riksdagen 2008/09:So2

av **Elina Linna m.fl. (v)**
med anledning av prop. 2008/09:28

Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översättning av konventionstexterna till de nationella minoritetsspråken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda frågan om ett obligatoriskt register för vissa typer av behandlingar.

2 Inledning

I propositionen föreslås att Sverige ska tillträda Förenta nationernas (FN) internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen antogs av FN:s generalförsamling den 13 december 2006. Sverige undertecknade konventionen den 30 mars 2007. Till konventionen hör ett fakultativt (frivilligt) protokoll som innebär att enskilda personer eller grupper av personer har möjlighet att klaga till en övervakningskommitté om de anser att deras rättigheter är kränkta.

Vänsterpartiet stöder regeringens förslag att Sverige ska tillträda FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och att Sverige ska godkänna det tillhörande fakultativa protokollet. Men vi menar, som många remissinstanser också gör, att det återstår mycket att göra innan Sverige kan sägas leva upp till konventionens innehåll. I denna motion kommer vi att ta upp några förslag som regeringen enligt vår mening borde åtgärda omedelbart.

Fel! Okänt namn på

3 Nationella minoriteternas rättigheter

Den europeiska konventionen om skydd för regionala eller minoritetsspråk trädde i kraft 1998 och ratificerades av Sverige 2000. I inledningen till konventionen framhålls bl.a. att skydd och främjande av minoritetsspråk är viktigt för att stärka demokratiska principer och kulturell mångfald inom ramen för nationell suveränitet och territoriell integritet.

Enligt artikel 7.2 i konventionen skall parterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att undanröja alla orimliga distinktioner, utestängningar, restriktioner eller preferenser angående användningen av sådana språk. Stadgan ger ett relativt starkt skydd för användningen av minoritetsspråk i utbildning, rättsprocess, kontakter med det offentliga, medier, vid kulturella evenemang och vid ekonomiska och sociala aktiviteter.

Enligt Vänsterpartiets mening har regeringen i sin proposition inte tagit ansvar för de minoritetspolitiska åtaganden som förpliktar att stödja de nationella minoriteternas språkliga och kulturella utveckling. Överlag saknas mångfaldsperspektivet i propositionen. Kvinnor och män från nationella minoritetsgrupper med funktionsnedsättning saknar möjlighet att läsa konventionstexten på sitt modersmål. På så sätt, anser vi, hindras de nationella minoriteterna att fullt ut delta i den ratificeringsprocess som nu öppnats även i Sverige.

Nu pågår processen med information om konventionstexterna och Vänsterpartiet menar att det är nödvändigt att konventionen ska översättas till de nationella minoritetsspråken om Sverige ska leva upp till intentionerna i Europarådets minoritetspolitiska konventioner. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Personer med psykisk funktionsnedsättning

Vänsterpartiet menar att det finns situationer när den psykiska sjukdomen hindrar den enskilda från att kunna fatta beslut som främjar den egna hälsan. Vår mening är att tvångsvård kan vara nödvändigt, men vi är väl medvetna om att det finns risk för övergrepp när en person med psykisk funktionsnedsättning vårdas med tvång. När vi nu ratificerar FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, riskerar vi att inte kunna leva upp till konventionens artikel 14 Frihet och personlig säkerhet, artikel 16 Rätt att inte utsättas för utnyttjande, våld eller övergrepp samt mot artikel 17 Skydd för den personliga integriteten.

Enligt artikel 17 har alla personer med funktionsnedsättning rätt till respekt för sin fysiska och psykiska integritet på samma villkor som andra.

Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO) konstaterar i sitt remissvar att elchockbehandling, (Electro Convulsive Therapy), förekommer i Sverige och att det ibland är oklart om behandlingen sker frivilligt eller under tvång. Därmed riskerar behandlingen strida mot artikel 15 Rätt att inte utsättas för tortyr, våld eller övergrepp samt skydd för den personliga integriteten.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet delar HSO:s uppfattning att ECT ska vara frivilligt, det ska inte heller finnas något dolt tvång som t.ex. löfte om utskrivning. Patienten måste ha möjlighet att tacka nej till behandlingen. Regeringen menar att eventuella brister i tillämpningen av den psykiatriska tvångslagstiftningen uppmärksammas vid den uppföljning som görs av bl.a. Socialstyrelsen och att de beaktas vid den översyn av lagstiftningen som nu görs. Men ECT ges inte enbart då patienten vårdas enligt tvångslagstiftningen.

Mot bakgrund av att det finns så stora regionala skillnader i andelen ECT-behandlingar och att behandlingsmetoden ökat, anser vi att regeringen omedelbart måste vidta åtgärder och utreda frågan om ett obligatoriskt register för den här typen av behandlingar för att möjliggöra uppföljning och kvalitetssäkring. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Bristande tillgänglighet

I den nationella handlingsplanen för handikappolitiken Från patient till medborgare (prop. 1999/2000:79) slås det fast att målet för handikappolitiken ska var ett samhälle som gör det möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet. Liknande tillgänglighetsaspekter beskrivs i artikel 9 i konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vänsterpartiet anser att bristande tillgänglighet bör anses som grund för diskriminering. I motion 2008/09:So484 utvecklar vi vidare vår argumentation för otillgänglighet som diskrimineringsgrund.

Stockholm den 16 oktober 2008

Elina Linna (v)

Siv Holma (v)

Lena Olsson (v)

Eva Olofsson (v)